

Uitspraak

De klachtencommissie (hierna te noemen de commissie) heeft kennis genomen van de klacht van de heer <naam klager> (hierna te noemen klager), wonende te <woonplaats>. De klacht is gericht tegen het besluit verlenen van verplichte zorg door middel van urinecontroles door de heer <naam psychiater>, psychiater en de heer <naam SPV>, SPV (hierna te noemen verweerders). Daarnaast heeft de klacht betrekking op de medicatie die klager gebruikt.

Verloop procedure

- Klachtenformulier van <naam klager>, ontvangen op 20 oktober 2021;
- Verweerschrift van <naam verweerders>, ontvangen op 28 oktober 2021;
- Toelichting van op de klacht van <naam pvp>, pvp, ontvangen op 16 november 2021;
- Aanvullende dossierstukken van <naam SPV>, ontvangen op 28 oktober en 17 november 2021.

De commissie heeft met toestemming van klager inzage gehad in de stukken uit zijn medische dossier die relevant zijn voor de beoordeling van de klacht.

Bij de klacht is een verzoek tot schorsing ingediend. <naam psychiater> heeft op 28 oktober 2021 laten weten akkoord te zijn met schorsing van de urinecontroles tot aan de hoorzitting; <naam klager> is hiervan op 29 oktober 2021 schriftelijk in kennis gesteld.

De hoorzitting heeft digitaal plaatsgevonden op 16 november 2021, waarbij klager en verweerder in de gelegenheid zijn gesteld een mondelinge toelichting te geven. Klager werd hierbij ondersteund door <naam pvp>, patiëntvertrouwenspersoon (hierna te noemen pvp). Daarnaast was <naam advocaat>, advocaat, aanwezig als toehoorder.

Het dictum van de uitspraak van de commissie is op 17 november 2021 per e-mail en per brief aan partijen medegedeeld.

Ontvankelijkheid

De commissie oordeelt dat de klacht ten aanzien van de urinecontroles ontvankelijk is, op grond van art. 10.1 Wvggz jo. 10.3 sub f Wvggz en de klachtenregeling Wvggz van GGNet.

De klacht

De klacht richt zich tegen de gedwongen zorg door middel van urinecontroles.

Klager heeft sinds april 2021 een zorgmachtiging en verblijft al langere tijd in de Meent. Sinds 30 september is hem gedwongen zorg door middel van urinecontroles aangezegd. Klager staat op de wachtlijst voor begeleid wonen.

1. Urinecontroles

Klager kreeg op 30 september een brief waarin de verplichte zorg door middel van urinecontroles werd aangezegd. Echter, was deze brief gericht aan de geneesheer-directeur. De urinecontroles werden ingezet vanwege het vermeende alcoholmisbruik bij klager. Klager ontkent dat hij alcohol

gebruikt en ziet geen reden waarom er ineens urinecontroles zouden moeten worden ingezet: hij gedraagt zich netjes en vertoont geen psychotische symptomen. De informatie waarop deze beslissing is genomen, is gebaseerd op het verleden en is zeker niet meer actueel. Klager voelt de urinecontroles als een constante dreiging boven zijn hoofd. Tot op heden heeft klager nog niet daadwerkelijk een urinecontrole ondergaan.

Verweerder heeft deze beslissing niet met klager besproken, terwijl dit wel de bedoeling is. De brief (gericht aan de geneesheer-directeur) kwam daarom als donderslag bij heldere hemel. De beslissing van de verplichte zorg is dus niet op de juiste manier aan klager medegedeeld. Klager is er ook niet op gewezen dat hij een klacht kan dienen ten aanzien van deze beslissing. Klager was hier niet achter gekomen, ware het niet dat de pvp hem hierop wees.

Schadevergoeding

Klager ervaart dagelijks stress door de gedachte dat hij plotseling een urinecontrole moet doen.

Het verweer

In het verweer is, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Sinds januari 2019 verblijft klager op de Meent. Sinds korte tijd staat klager op de wachtlijst voor begeleid wonen in Zutphen. Enkele jaren geleden is klager daar ook aangemeld, maar destijds is hij afgewezen omdat men twijfels had of klager wel een zinvolle dag invulling had en men bang was dat hij dit met drankgebruik zou opvullen. Het huidige aanmeldteam heeft klager wel geaccepteerd en op de wachtlijst gezet. Aangezien de wachtlijsten lang zijn, kan het nog wel enige tijd duren voor klager daadwerkelijk weg kan uit de Meent.

1. Urinecontroles

Klager wordt wekelijks gecontroleerd op het gebruik van alcohol, dit is ook opgenomen in het behandelplan en de zorgmachtiging. De controles zijn tot noch toe niet van de grond gekomen omdat klager weigerde hieraan mee te werken. Verweerders stellen dat de controles zijn ingezet om herhaling van situaties uit het verleden te voorkomen.

In het verleden is gebleken dat alcoholgebruik leidt tot meer discussie over de inname van medicatie, moeizamere samenwerking en een dreigendere houding van klager naar zijn omgeving toe. In de eerste maanden nadat de zorgmachtiging was uitgesproken was er geen sprake van alcoholgebruik. Klager maakte een terneergeslagen indruk en klaagde over weinig perspectief. In september werd er echter door de verpleging geconstateerd dat klager weer alcohol gebruikte. Klager wilde dit niet laten controleren. Het feit dat klager niet meewerkt aan de controles geldt als een positieve uitslag. Dit is ook met klager besproken. In het behandelplan zijn afspraken gemaakt over urinecontroles bij vermeend alcohol gebruik.

Vanwege de afwezigheid van <naam SPV> heeft <naam vervangster> klager gesproken in verband met het vermeende alcoholgebruik en de urinecontroles die in de behandelovereenkomst zijn vastgelegd. Toen klager aangaf dat hij niet zou meewerken aan de urinecontroles, heeft zij hem gezegd dat er een dwangbehandeling zou worden aangevraagd voor het afnemen van de urinecontroles. Hierop heeft <naam psychiater product 22 (de art 8.9 beslissing)> ingevuld.

De brief met de beslissing verlenen verplichte zorg is door <naam vervangster aan klager overhandigd. Achteraf bleek dit niet de juiste brief te zijn geweest, hierin heeft klager gelijk.

Er was geen expliciete reden om in dit kader de gezondheidstoestand van klager te beoordelen. De beslissing om de urinecontroles in te zetten, was klager al meegedeeld door <naam vervangster>.

Schadevergoeding

Verweerders stellen dat er geen grond voor schadevergoeding is, aangezien er geen sprake is van schade bij klager.

Overwegingen en conclusies

De commissie komt, gelet op de stukken en het besprokene tijdens de hoorzitting, tot de volgende overwegingen en conclusies.

1. Urinecontroles

Ten aanzien van de urinecontroles is de commissie van oordeel dat uit de stukken en het besprokene ter zitting voldoende duidelijk is geworden dat deze interventie noodzakelijk is en dat deze voldoende duidelijk en voorzien van motivatie op schrift gesteld in het dossier terug te vinden is. Ook blijkt uit het dossier dat dit regelmatig met klager besproken is.

Verweerders hebben hierin de richtlijnen en behandelstandaard gevolgd. Uit het dossier blijkt dat het kader van verplichte zorg in gang is gezet naar aanleiding van recente gebeurtenissen waarbij de verpleging constateerde dat klager alcohol had gebruikt en niet (slechts) op basis van gebeurtenissen uit het verleden.

Er is informatie over de voorgeschiedenis ingewonnen en er is getracht om overeenstemming te bereiken over de problematiek. Toen bleek dat er geen overeenstemming kon worden bereikt, hebben verweerders de procedure voor verplichte zorg in gang gezet.

De commissie acht beleid ten aanzien van de urinecontroles juist en overweegt dat door verweerders voldoende is onderbouwd dat klager door alcoholgebruik het aanmerkelijke risico loopt maatschappelijk teloor te gaan en dat deze controles daarom ook nodig zijn om de kans op incidenten op de afdeling met risico voor de algemene veiligheid voor anderen te verminderen.

De commissie constateert echter dat de beslissing hieromtrent vormgebreken vertoont, doordat in het besluit ex. art. 8.9 Wvvgz niet op de juiste wijze (met de juiste brief) aan klager is overhandigd. De klacht is op dit onderdeel derhalve gegrond. De commissie vernietigt daarom deze beslissing gedeeltelijk (op grond van art. 10:6 lid 3 Wvvgz) en geeft de zorgverantwoordelijke opdracht (op grond van art. 10: 6 lid 4 Wvvgz) om - voor zover dit niet al gedaan is -, per omgaand een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van de vereisten die art. 8.9 Wvvgz stelt aan het informeren van betrokkene.

Communicatie

Hoewel de commissie op inhoudelijke gronden tot de conclusie komt dat de klachten ongegrond zijn, komt zij daarnaast ook tot de conclusie dat verweerders op communicatief vlak steken hebben laten vallen.

Ten aanzien van de beslissing verlenen verplichte zorg is klager een verkeerde brief overhandigd. Daarnaast is deze beslissing niet door <naam psychiater> als zorgverantwoordelijke c.q. behandelend psychiater medegedeeld, maar door <naam vervangster> (SPV) die op dat moment <naam SPV> (ook SPV) verving. De commissie overweegt dat een dergelijke mededeling aan patiënt wel enig gewicht moet worden gegeven, aangezien het om gedwongen zorg gaat. Voor de patiënt mag hierover geen onduidelijkheid bestaan. Naar oordeel van de commissie en de wettelijke vereisten (artikel 8:9 Wvvgz) dient deze mededeling daarom door de zorgverantwoordelijke te worden medegedeeld aan patiënt en kan dit niet worden uitbesteed aan iemand anders.

Schadevergoeding

De commissie is van oordeel dat de gebrekkigheid van de communicatie rondom de verplichte zorg niet ten koste is gegaan van rechtspositie van klager, temeer ook daar de commissie het beleid ten aanzien van de verplichte zorg inhoudelijk juist acht. Klager heeft zijn klacht kunnen indienen en is daarover gehoord door de commissie. Nu alle klachtonderdelen (inhoudelijk) ongegrond worden verklaard, is er naar oordeel van de commissie geen sprake van een grond voor het toekennen van een schadevergoeding.

Oordeel

1. Urinecontroles

De commissie verklaart de klacht ten aanzien van de urinecontroles **gegrond en vernietigt deels de beslissing** (art. 10:6 lid 3 Wvvgz) en geeft daarbij de zorgverantwoordelijke de opdracht (art. 10:6 lid 4 Wvvgz) om - voor zover dit niet al gedaan is -, per omgaand een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van de vereisten die art. 8.9 Wvvgz stelt aan het informeren van betrokkene.

Aanbeveling

De commissie concludeert dat, hoewel er met betrekking tot de medicatie geen sprake is van gedwongen zorg in de zin van de Wvvgz, er wel sprake is van een voor klager onduidelijke situatie.

De Raad van Bestuur van GGNet wordt daarom de aanbeveling gedaan om te bevorderen dat er in een dergelijk geval duidelijke keuzes worden gemaakt. Als er sprake is van onwil bij een patiënt, medicatie onder drang moet worden ingenomen en patiënt zich afvraagt of er nu sprake is van verplichte zorg, dan wordt het aanbevolen om in zo'n geval er verplichte zorg van te maken. Op die manier wordt er duidelijkheid geschapen voor patiënt en is dat een waarborg voor het kunnen uitoefenen van zijn rechten.

Op 16 november 2021 vastgesteld door de commissie:

Dhr. mr. J. Blok, voorzitter;

Dhr. E. Lemmen, psychiater;

Mw. Ine van de Gevel, algemeen lid, op voordracht van de Cliëntenraad.

Namens de commissie:

i.o.

Mw. M.T. Aversch-Wilbrink

ambtelijk secretaris

Verzonden d.d. 1 december 2021

Klachtonderdeel 1: Tegen een uitspraak van de klachtencommissie kan op grond van art. 10:7 Wvvgz beroep worden ingesteld bij de Rechtbank binnen zes weken na kennisneming van de uitspraak.